

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ (مَكِّيَّة)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طسّم ﴿١﴾ سهرنجی سهرهتای سورهتی (البقرة) بده. **تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾** ئەو سوورەتە چەندین ئایەتە لە ئایەتەکانی قورئانی ئاشکرا و ڕوون. **لَعَلَّكَ بَخِيعٌ نَفْسَكَ أَلا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾** ئەو پێغه مەهر ﷺ خەریکی ئە داخ و خەفەتدا خۆت دەفەوتینیت کاتیک دەبینیت خوانەناسان باوەرناهیین. **إِنْ نَشَأْ نُزِيلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَاءِ ءَايَةً فَظَلَّتْ أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ﴿٤﴾** خۆ ئەگەر بمانهویت موعجیزەیهکیان لە ئاسمانهوه بۆ دابهزێنن ئەوسا بەردهوام گەردنیان بۆی ملکهچ و زەلیل دەیت **وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّن ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ مُحْدَثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ﴿٥﴾** هیچ یاد خستنهوه و ئامۆژگاریهکی گویا لە خوای میهره بانهوه بۆیان نههاتوه، پشتیان تی نهکردیت و سهریچیان لی نهکردیت. **فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَاتِيهِمْ أَتَّبَوْا مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦﴾** بیگومان ئەوانه (بەرنامە ی ئیمەیان) بەدرۆ زانی، لە ئایندەیهکی نزیکدا ههوالی ههموو ئەو سهره نجامهیان پێ دهگات، که گالتهیان پێ دهکرد. **أَوْ لَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿٧﴾** ئایا سهرنجی زهویان نه داوه و لای ورد نه بونهتهوه، چهندهها جووت گز و گیاو پروههکی به نرخی ههموو جوړو و رازوهمان تیدا پرواندووه. **إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾** به راستی ئا لهویدا بهلگه و نیشانهی (بههیز ههیه لهسهر دهسهلاتی خوای پهروهردگار) کهچی زۆربهیان باوهردار نهبون. **وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾** به راستی ههر پهروهردگاری تو (ئەو محمّد ﷺ، ئەو ئیماندار) بالا دهسته (بهسهر بێ باوهراند) بهسۆز و میهره بانیشه (به ئیمانداران). **وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنِ أَتِ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾** بیران بخهروه کاتیک پهروهردگارت (له لاپالی کئوی طوردا) فهرمانیدا به موسا که پچو بۆ لای قهومی ستهمکار و ستهم پیشه... **قَوْمَ فِرْعَوْنَ ؕ أَلَا يَتَّقُونَ ﴿١١﴾** که قهومی فیرعهونه... وه پێیان بلێت: ئایا له خوا ناترسن؟ پارێزکار نابن؟ **قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾** موسا وتی: پهروهردگارا، بیگومان من دهترسم بپروام پێ نهکهن..

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَى هَرُونَ ﴿١٣﴾ تهنگه نهفەس وسينه نهنگيش بيم و زمانم پاراو نهبیت، بهلکو پهيام بو هارونی براشم بنیږیت (تا هاوکاریم بکات و یاریده‌دهرم بیت)... وَلَهُمْ عَلَى ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾ تۆله‌ی تاوانیکیشان وا به‌سه‌رمه‌وه (کاتیک به هه‌له قبطیه‌که‌م کوشت) بویه ده‌ترسم بمکوژنه‌وه... قَالَ كَلَّا فَادْهَبَا بِأَيَّتِنَا أَنَا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾ خوا فهرمووی: نه‌خیر (ناتوان بتکوژن)، که‌واته برۆن هه‌ردووکتان هاوڤی له‌گه‌ل مو‌عجیزه‌کاناندا، ئیمه به‌راستی له‌گه‌لتانداين و چاودیرو گویگیرن... فَأَتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ چن بو لای فیرعه‌ون و بلین: ئیمه به‌راستی هه‌ردوو‌کمان نیږدراوی په‌روه‌ردگاری جیهانیانین. أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٧﴾ داوات لی ده‌که‌ین که ده‌ستبه‌رداری نه‌وه‌ی ئیسرائیل بیت و ئازادیان بکه‌یت با له‌گه‌ل ئیمه‌دا بن... قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ﴿١٨﴾ کاتیک موسا و هاروون په‌یامی خویان گه‌یاند، فیرعه‌ون به موسای وت: (ئهمه پاداشتی پیاو‌هتی‌یه) ئایا ئیمه به‌مندالی به‌خیومان نه‌کردیت؟ چه‌نده‌ها سالی ته‌مه‌نت له‌ناوماندا نه‌برده‌سه‌ر؟... وَفَعَلْتَ فَعَلْتَكِ الْتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ ئه‌وه‌شت کرد که کردت (مه‌به‌ست کوشتنی قبطیه‌که‌یه) دیاره که تو له‌ریزی ئه‌و که‌سانه‌دایت که ناشکورن و پاداشتی پیاو‌هتی نازان... قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٢٠﴾ موسا وتی: ئه‌و کاته ئه‌وه‌مکرد، له‌نه‌زانه‌کان بووم، (نه‌مه‌زانی به‌وه ده‌مریت)... فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ ئینجا ئه‌وه بوو له‌ده‌ست ئیوه هه‌لام کاتیک ترسام (له‌سه‌ر کوشتنی هه‌له بمکوژنه‌وه)، ئیتر په‌روه‌ردگارم دانای پیه‌خشیووم و کردوومی به‌یه‌کیک له‌پیغه‌مبه‌ران. وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَى أَنْ عَبَّدَتْ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٢٢﴾ جا ئه‌وه نازو نیعه‌ته منه‌تم به‌سه‌ردا ده‌که‌یت که تو نه‌وه‌ی ئیسرائیلت کردۆته به‌نده‌ی خۆت و زه‌لیلت کردوون؟ (چونکه به‌هو‌ی سته‌می تۆوه من له‌مالی ئیوه‌دا به‌خیو‌کرام). قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾ ئینجا فیرعه‌وون وتی: باشه، په‌روه‌ردگاری جیهانه‌کان چی‌یه و کی‌یه؟... قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ موسا وتی: ئه‌و په‌روه‌ردگاره، به‌دی‌په‌نهری هه‌موو ئاسمانه‌کان و زه‌ویه‌و هه‌رچیش وا له‌نیوانیاندا‌یه ئه‌گه‌ر ئیوه پروا ده‌که‌ن و دنیایا

دهن. **قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْمِعُونَ** ﴿٢٥﴾ فیرعون به له خوبای بوونیکهوه بهوانه‌ی ده‌وروبه‌ری وت: ئه‌وه
 گوئ ناگرن چی ده‌لئت. **قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ** ﴿٢٦﴾ موسا پرووی کرده خه‌لکه‌که وتی:
 په‌روه‌ردگاری من په‌روه‌ردگاری ئیوه‌ش و په‌روه‌ردگاری باو باپیرانی دیرینیشته. **قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي**
أَرْسَلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ فیرعون (به‌گالته پیکردنه‌وه) وتی: به راستی (وا دیاره) ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی بو ئیوه
 ره‌وانه‌ی شیتته!! **قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ** ﴿٢٨﴾ موسا وتی: په‌روه‌ردگاری
 خو‌ره‌لآت و خو‌رئاواو هه‌موو ئه‌و شتانه‌شه که‌وا له نیوانیاندایه‌ی ئه‌گه‌ر عه‌قل و بیروه‌وشتان بخه‌نه‌کار!! **قَالَ**
لَئِنْ أَتَّخَذْتُ إِلَهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ فیرعون سویندی خو‌ارد و وتی: ئه‌گه‌ر جگه‌ له
 من که‌سیکی تر بکه‌یته خو‌ای خو‌ت و فه‌رمانبه‌رداری بیت، ده‌تخمه‌ ریزی به‌ندکراوه‌کانه‌وه و زیندانیت
 ده‌که‌م... **قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ** ﴿٣٠﴾ موسا وتی: باشه، ئه‌گه‌ر به‌لگه‌ و شتیکی ئاشکرات پیشان بده‌م
 (له‌سه‌ر راستگوئی خو‌م هه‌ر به‌ندم ده‌که‌یت)... **قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ** ﴿٣١﴾ فیرعون وتی:
 ئاده‌ی بزائم چیت پی ده‌کریت ئه‌نجامی بده‌ ئه‌گه‌ر راست ده‌که‌یت...!! **فَأَتَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ**
 ﴿٣٢﴾ ئه‌ویش گو‌چانه‌که‌ی فری‌دا، ده‌سته‌جی بوو به‌ هه‌ژدیه‌پایه‌کی گه‌وره‌ی ئاشکرا (فیرعون و دار و ده‌سته‌ی
 تو‌قان)...!! **وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ** ﴿٣٣﴾ ده‌ستی‌شی (خسته‌ بن بالی) و ده‌ری‌پنا خیرا بوو به
 (کافوری) سپی و ده‌دروشه‌یه‌وه له به‌ر چاوی ته‌ماشاکاران...!! **قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ**
 ﴿٣٤﴾ فیرعون (هیچی بو نه‌مایه‌وه) به‌ دانیش‌توانی ده‌وروبه‌ری خو‌ی وت: ئه‌م (فرستاده‌یه) جاودوو‌گه‌ریکی زاناو
 شاره‌زایه‌...!! **يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ** ﴿٣٥﴾ ده‌یه‌وئیت له‌سه‌ر زه‌وی خو‌تان
 ده‌رتان بکات به‌ هو‌ی جاده‌که‌یه‌وه، فه‌رمانتان به‌ چی‌یه؟ (چی بکه‌ین باشه‌ تا سنوریکی بو دابننن). **قَالُوا**
أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾ دارو ده‌سته‌ی فیرعون وتیان: مو‌له‌تیک بده‌ به‌ موساو
 براکه‌ی، فه‌رمانیش بنیره‌ بو کاربه‌ده‌ستانی هه‌موو شاره‌کان تا خه‌لکی کو‌بکه‌نه‌وه و له‌ پیلانه‌که‌ ئاگاداری‌این

بکهین...!! **يَا تُوكُ بِكُلِّ سَحَارٍ عَلِيمٍ** ﴿٣٧﴾ بۆ ئەوەی فەرمانبەرەن هەرچی جادووگەری شارەزا ھەبە بۆت
 ھەین... **فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ** ﴿٣٨﴾ سەرەنجام جادووگەرەن لە پۆژیکە دیاریکراو و کاتیکی
 دیاریکراودا کوکراڤە... **وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ** ﴿٣٩﴾ پاشان بە خەلکی وترا: ئایا (بۆ دیتنی ئەم دیمەن
 و شانۆیە) کوکراڤە...؟! **لَعَلَّنَا نَتَّبِعَ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ** ﴿٤٠﴾ بۆ ئەوەی شوێنی جادووگەرەن
 بکهوین ئەگەر ئەوان سەرکەوتن و بردیانە...! **فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِنَّا لَنَا أَجْرًا إِنْ كُنَّا
 نَخْشُ الْغَالِبِينَ** ﴿٤١﴾ کاتیک جادووگەرەن ھاتن بۆ لای فیرعەون، وتیان: ئایا پاداشتان دەیت ئەگەر ئێمە
 سەرکەوتین و بردمانە...؟! **قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ** ﴿٤٢﴾ فیرعەون وتی: بەلێ بێگومان ئێوە لەو
 کاتەدا سەرەرای ئەوە لە نزیکانی من دەبن... **قَالَ لَهُم مُوسَى أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ** ﴿٤٣﴾ پاشان لە پۆژ و کاتی
 دیاریکراودا موسا بە جادووگەرانی وت: چیتان پێیە فری بدهن و چیتان لە دەست دیت درێغی مەکن؟! **فَأَلْقُوا حَبَالَهُمْ وَعَصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغَالِبُونَ** ﴿٤٤﴾ ئەوانیش هەرچی پەت و گوریس و
 دارو گۆچانیان ھەبە فریاندان و وتیان: بە یارمەتی و دەسەلاتی فیرعەون، بێگومان ھەر ئێمە سەرەدەکەوین و ھەر
 ئێمە دەبێەینە... **فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ** ﴿٤٥﴾ ئینجا موسا عەساکەیی فریادا، هەرچی
 درۆ و دەلەسە و گوریس و داریان ھەبوو، ھەر ھەمووی ھەللووشی و لە ناوی برد. **فَأَلْقَى السَّحَرَةُ
 سَجَدِينَ** ﴿٤٦﴾ ئەوسا ئیتر ھەموو جادووگەرەن، خزان بە پروودا سوژدەیان برد بۆ خوا... **قَالُوا ءَأَمَّا رَبِّ
 الْعَالَمِينَ** ﴿٤٧﴾ وتیان: ئێمە باوەرمان ھیناوە بە پەروردگاری جیھانەکان. **رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ** ﴿٤٨﴾ پەروردگاری
 موسا و ھاروون. **قَالَ ءَأَمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ
 تَعْلَمُونَ لَا أَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ وَلَا صْلِبَنَّاكُمْ أَجْمَعِينَ** ﴿٤٩﴾ فیرعەون وتی: ھەر و
 باوەرتان پێ ھینا پێش ئەوەی مۆلەتتان بەم بێگومان ئەم جادووگەرە، گەرەکانە، کە فیری جادووگەری
 کردوون، خۆتان دەبیننە... دەیت دەست قاچتان بە پێچەوانە و بقرتێم و ھەمووتان لە جاخ بەم. **قَالُوا لَا**

صَيِّرَ إِنَّا إِلَى رَبِّنا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ جادووگه رانی ئەوسا و ئیماندارانی ئیستا، بێ ترس وتیان: هیچ زەرەر و زیانی
بۆمان ناییت (له هه‌ره‌شه ناترسین) چونکه ئیمه دڵنیاین که بۆ لای په‌روه‌ردگارمان ده‌گه‌ڕێننه‌وه. **إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ**
يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنا خَطِيئَتَنَا أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ ئیمه به راستی به‌ته‌ماین و ئومیده‌وارین که په‌روه‌ردگارمان
له گونا‌هه‌کانمان خۆش بی‌ت هه‌ر به‌وه‌ی یه‌که‌م ده‌سته‌ین له ئیمانداران (چاوپۆشی له رابووردووی ناپه‌سه‌ندمان
ده‌کات). **﴿٥٢﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ﴿٥٣﴾** دوا‌ی سا‌له‌ها وه‌حی‌ان نارد بۆ موسا
(ئێتر و لات به‌جی هه‌یلت) شه‌وه‌ری بکه به‌ به‌نده‌کانم و دڵ‌ناش بن که (دوژمنان) شو‌ین‌تان ده‌که‌ون...
فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٥٤﴾ فیرعه‌ون (که هه‌وا‌لی زانی) ناردی بۆ شا‌ره‌کان که هی‌ز کۆ‌بکه‌نه‌وه و
(نه‌یه‌لن نه‌وه‌ی ئیس‌رائیل کۆچ بکه‌ن)... **﴿٥٥﴾ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٦﴾** جا‌ری داو وتی یی‌گومان ئە‌وانه
ده‌سته‌یه‌کی که‌من و زوو با‌لبه‌ستی‌ان ده‌که‌ین... **﴿٥٧﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَآِظُونَ ﴿٥٨﴾** به راستی ئە‌وانه سه‌ره‌که‌شی‌یان کردووه
و ئیمه‌یان تو‌وه‌ کردووه... **﴿٥٩﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَاذِرُونَ ﴿٦٠﴾** خه‌متان نه‌بی‌ت یی‌گومان ئیمه هه‌موومان بیدارو ئا‌گا‌دارین
(له نه‌خشه‌یان)... **﴿٦١﴾ فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِّن جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿٦٢﴾** ئینجا ئیمه (به‌و شی‌وه‌یه فیرعه‌ون و دارو ده‌سته‌یمان)
ده‌ره‌ینا له ناو باخ و باخات و کانی‌وه‌کان... **﴿٦٣﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٦٤﴾** له نیو که‌نجینه‌ی جو‌راو جو‌ر و جی‌که و
رێ‌گه‌ی خۆش و رازا‌وه‌دا... **﴿٦٥﴾ كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَٰءِيلَ ﴿٦٦﴾** نه‌وه‌ی ئیس‌رائیلمان کرد به‌ خا‌وه‌نی (زو‌ره‌ی)
ما‌ل و سامانیان... **﴿٦٧﴾ فَاتَّبَعُوهُمْ مُّشْرِقِينَ ﴿٦٨﴾** ئە‌وسا (فیرعه‌ون و دارو ده‌سته‌ی) شو‌ین‌یان که‌وتن، له‌گه‌ل
خو‌ره‌ه‌لاتندا پێ‌یان که‌یشتن... **﴿٦٩﴾ فَلَمَّا تَرَأَ الْأَجْمَعَانِ قَالَ أَصْحَبُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٧٠﴾** کاتی‌ک هه‌ردو‌ولا
یه‌که‌تریان به‌دی کرد، یارانی موسا وتیان: به‌راستی پێ‌یان‌که‌یشتن و ئیمه تیا چو‌وین. **﴿٧١﴾ قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي**
سَيَهْدِينِ ﴿٧٢﴾ موسا وتی: نه‌خێر، وا‌نیه، من به‌راستی په‌روه‌ردگارم له‌گه‌ل‌دا‌یه‌و رێ‌نمو‌یم ده‌کات (بۆ رزگاری و
سه‌رفرازی). **﴿٧٣﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾**
ئە‌وسا ئیمه وه‌حی‌ان نارد بۆ موسا که: به‌ عه‌سا‌که‌ت بم‌اله به‌ ده‌ریا‌که‌دا، (هه‌ر که ئە‌و کاره‌ی کرد) ده‌ریا شه‌ق
بوو و هه‌ر رێ‌گه و شه‌قامی‌کی ده‌وره درا به‌ شه‌پۆ‌لی گه‌وره‌ی ئاو، که وه‌ک کێ‌وی گه‌وره و مه‌زن وابوو

(ئاۋەكە ھەلدرايەۋە دوانزە كۆلانى بۇ دوانزە تايەفەكەى نەۋەى ئىسرائىل دروست كىردو بە ئىۋانىندا پەرىنەۋە)...
وَأَرْزَلْنَا ثَمَّ الْآخِرِينَ ﴿٦٤﴾ پاشان ئەۋانى ترمان لەو شوپنە نىك كىردەۋە... **وَأَنْجَيْنَا مُوسَى وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ**
﴿٦٥﴾ موسا و ھەموو ئەۋانەش لەگەلدا بوون پىزگارمان بوو... **ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ** ﴿٦٦﴾ پاشان ئەۋانى ترمان
نوقى دەريا كىرد. **إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ** ﴿٦٧﴾ تەماشای ئايەتى ٨، ٩ بکە. **وَإِنَّ رَبَّكَ**
لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾ تەماشای ئايەتى ٨، ٩ بکە. **وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ** ﴿٦٩﴾ ھەروەھا بەسەرھات
ۋەھوالى ئىبراھىم بۇ ئەو خەلکە باس بکە. **إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ** ﴿٧٠﴾ کاتىک بە باۋى و بە
قەۋمەكەى وت: باشە، ئەۋە ئىۋە چى دەپەرستى؟! **قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْظِلُ لَهَا عَافِيَةً** ﴿٧١﴾ وتیان
(ئاشکرایە) ئىمە کۆمەللى بت دەپەرستىن و بەردەۋام دەورو خولیان دەدەين. **قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمُ إِذْ**
تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ ئىبراھىم وتى: ئايا کاتىک کە ھاناۋ ھاۋارىيان بۇ دەبەن و دوعا و نزا دەکەن، گويان لە ئاھو نالە و
داخۋازىە کانتان ھەيە؟!...! **أَوْ يَنْفَعُونَكُمُ أَوْ يَضُرُّونَ** ﴿٧٣﴾ ياخود دەتوانن ئەۋانە قازانچىک يان زياتىکتان
پىگەيەنن؟!... **قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ** ﴿٧٤﴾ بت پەرستان وتیان: (ئىمە ئەۋە نازانين) باو
باپىرمان بىنۋە ئاۋايان کىدوۋە (ئىمەش ۋا دەکەين)... **قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ** ﴿٧٥﴾ ئىبراھىم وتى: باشە
ئاخر ئىۋە ناينن چى دەپەرستىن (کەى ئەو شتە شايستەى پەرستىن)... **أَنْتُمْ وَعِبَادُكُمْ الْأَقْدَمُونَ** ﴿٧٦﴾ بە
راستى ئىۋەش و باو باپىرانی دىرىنىشتان (بە ھەلەدا چوون)... **فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ** ﴿٧٧﴾ بىگومان
ھەموو ئەۋانە دۆزمنى منن، بە دۆزمنى خۇميان دەزانم جگە لە پەرۋەردگارى جىھانەکان... **الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ**
يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ ئەۋەى دروستى کىدووم ھەر ئەو رىئۋىم دەکات (بۇ بەختەۋەرى ھەردوۋ جىھان)... **وَالَّذِي هُوَ**
يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾ ئەو زاتەش خۇى خۇراک پى دەبەخشىت و تىنۋەتەم دەشکىنىت... **وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ**
يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ کاتىکىش کە نەخۇش دەکەوم، ئەۋە ھەر ئەو چارەسەرم دەکات و شىفام بۇ دەنیرىت... **وَالَّذِي**
يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ ھەر ئەۋىش دەمرىنىت و لەۋەدۋاش زىندووم دەکاتەۋە... **وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي**

حَطِيتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾ هر تهوه ئوميدم پييه تي كه له گوناھم خوش ببيت له رۆژي قيامه تدا... **رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ** ﴿٨٣﴾ ئينجا ئيبراهيم نزي كردو وتي پهروهردگارا: زانياري ودانايي و دهسه لاتي تهواوم پي ببه خشه و په يوه ستم بکه به چاکه کارانه وه. **وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ** ﴿٨٤﴾ پهروهردگارا؛ يادي خيرم با له سهر زاري نه وه کاني داهاتوودا بمينيت. **وَأَجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ** ﴿٨٥﴾ بمگيره له تهو که سه ناش که به هه شتي پر له نازو نيعمه ت به ده ست ده هين و ده بنه خاوه ني. **وَأَغْفِرْ لَأَبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ** ﴿٨٦﴾ له باوکيشم خوش ببه به راستي تهو له ريزي گومرپاکندا بوو (دياره هيشتا ليي نا ئوميد نه بووه) **وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ** ﴿٨٧﴾ له رۆژي زيندوو بوونه وه ي تهو خه لکه دا شهرمه زارو خه جاله تم مه که. **يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ** ﴿٨٨﴾ تهو رۆژه ي نه مال سوود ده به خشيت و (فرياي ئاده ميزاد ده که وي ت) نه مندا ل و نه وه. **إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ** ﴿٨٩﴾ مه گهر که سيک به دل و دهرووني پاک و بيگه ر دو پر له ئيان، به خزمه ت پهروهردگار گه يشتي ت. **وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ** ﴿٩٠﴾ تهو کاته، به هه شت له چاکه کاران و خواناسان نزیک کراوه ته وه. **وَبُرَزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ** دۆزه خيش بو گومراو سه رليشيواوه کان ده رخوا وه... ﴿٩١﴾ **وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ** ﴿٩٢﴾ پيشيان دهوترئ: له کوين تهوانه ي ده تانپه رست؟ ... **مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُم أَوْ يَنْتَصِرُونَ** ﴿٩٣﴾ له جياتي خوا، ئايا يارمه تي ئيوه يان پي ده دري ت يان فرياي خويان ده که ون؟ **فَكُذِّبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ** ﴿٩٤﴾ ئينجا هه موويان به پاله په ستوو توندو تيژي يه وه، بته کان و گومرپاکان به سهر روودا فري ده درينه ناو ئاگري دۆزه خه وه... **وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ** ﴿٩٥﴾ هاوړي له گه ل ههر هه موو سه ربازان و ده ست و پيوهندي شه يتاندا. **قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ** ﴿٩٦﴾ بت په رستان: به بته کان و په رستراوه کان يان ده لين: به رق و کينه وه، له کاتيکدا که ئازاوه و کيشه ده گيرن له دۆزه خدا... **تَاللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ** ﴿٩٧﴾ سويند به خوا به راستي ئيمه له گومرپايه کي ئاشکرادا ده ژايين... **إِذْ نُسَوِّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ** ﴿٩٨﴾ کاتيک که ئيوه مان ده برده ريزي پهروهردگاري جيها نيانه وه و يه کسانمان ده کردن له گه ليدا... **وَمَا**

أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾ ئېمە كەس گومرایی نه كردهن تهنا گوناهاكار و تاوانبارەكان نه بئیت... **فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾** كهواته ئېمە هیچ تەكاريكمان بۆ نیه... **وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾** یاخود هاوڕێیهکی دلسۆز ههولێكمان بۆ بدات، یان دلخۆشیان بداتهوه... **فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾** جا خۆزگه جاریکی تر مۆلهتمان بدرايه و (بگهراينهوه بۆ دنیا) و به هۆی ئهوهوه بچینه ریزی ئیماندارانهوه. **إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾** سهرنجی ئایهتی ۸ - ۹ بده. **وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾** سهرنجی ئایهتی ۸ - ۹ بده. **كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾** قهومی - نوح - یش بهرنامهی ههر ههموو پیغه مبه رانیان به درۆ زانی. **إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾** کاتیک - نوح - ی برایان پێی وتن: باشه، ئهوه ئیوه له خوا ناترسن، پارێزکار نابن؟! **إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾** به راستی دلنیا بن که من فرستادهیهکی ئه مین و دلسۆزم بۆتان... **فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٠٨﴾** کهوابوو له خوا بترسن و فهرمانبهرداری من بکهن... **وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجِرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾** من داوای هیچ جوړه پاداشتیکتان لێ ناکهم له سههری، من تهنا پاداشتی خۆم له پهروهردگاری جیهانهکان دهخوازم. **فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١١٠﴾** هه میشه له خوا بترسن و فهرمانبهرداری من بن... **قَالُوا أَنْتُمْ لَكُمْ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾** هه ندیک له دهمدارانی قه و موکهی وتیان: ئېمە چۆن باوهر له بهر خاتری توو بهینین، له کاتیکدا که کهسانی هه ژارو داماو شوینت کهوتوون. **قَالَ وَمَا عَلَيَّ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾** نوح وتی: جا من چوزانم، ئهوان چ کارو کردهوهیهکیان ئه نجامدهدا (من بانگم کردن بۆ ئیمان و بروایان هیناوه). **إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾** حساب و پرسینه وهیان تهنا له سههر پهروهردگاری منهو له سههر کهسی تر نیه، ئه گهر هه ست و هوشیاریتان هه یه... **وَمَا أَنَا بِظَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾** من هه رگیز ئیمانداران ده رناکهم و (دلیان نائیشینم)... **إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿١١٥﴾** به لکو من تهنا بیدار که ره وهیهکی ئاشکرا نه بئیت هیچی تر نیم... **قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾** ئه وسا ده سه لاتداران وتیان: ئه ی نوح ئه گهر کۆل نه دهیت و کۆتای بهم باسانه

نههينيت، بهراستی له رهجم کراوان دهبيت و (بهرد بارانت دهکهين). **قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ** ﴿١١٧﴾ نوح
 سکالای کردو وتی: پهروهردگارا بهراستی قهومهکه م برپوایان پینهکردم. **فَأَفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ**
مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ کهواته داواکارم سهرکهوتنم پییبهخشیت بهسهریاندا و دهروم لی بکهیتهوه و خوم و
 ئیماندارانی یاوهريشم رزگار بکهیت. **فَأَنْجِيْنَهُ وَمَنْ مَّعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ** ﴿١١٩﴾ ئەوسا ئیمه خوی و
 ههرچی له کهلیدا بوون رزگارمان کرد له کهشتیه بارهه لگره کهدا. **ثُمَّ أَعْرِفْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ** ﴿١٢٠﴾ پاشان دواى
 ئەوان ههرچی مایه وه (له خه لکه گومراکه) نوقی ئاوی زریان کهمان کرد. **إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ**
مُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ سهرنجی ئایه تی ٨ - ٩ بده. **وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ** ﴿١٢٢﴾ سهرنجی ئایه تی ٨ - ٩ بده.
كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ قهومی عادیش بهرنامه ی ههر ههموو پییغه مبه رانیان به دروژانی. **إِذْ قَالَ لَهُمْ**
أَخُوهُمْ هُودُ أَأَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ کاتیک (هودی پییغه مبه ری برپایان پیی وتن: باشه، ئیوه له خوا ناترسن، پاریزگار
 نابن. **إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ** ﴿١٢٥﴾ بهراستی دلنایان که من فرستاده یه کی ئەمین و دلسۆزم بو تان. **فَاتَّقُوا اللَّهَ**
وَأَطِيعُوا ﴿١٢٦﴾ له خوا بترسن و فرمانبه ردارم بن... **وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجِرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ**
الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ سهرنجی ئایه تی ١٠٩ بده... **أَتَّبِعُونَ بِكُلِّ رِيحٍ ءَايَةً تَعْبَثُونَ** ﴿١٢٨﴾ ئایا ئیوه له ههموو شوینیکی
 بلندو سازگادا کوشک و تهلار دروست ده کهن و خو تان سهرگرمی که یف و شادی ده کهن؟! (ئایا بو ئەوه
 دروست کراون؟)... **وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ** ﴿١٢٩﴾ ههر خه ریکی دروستکردنی کارگه و کارخانه ن
 و به ئومیدی ئەوه ن ههمیشه بژین و نه مرن... **وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ** ﴿١٣٠﴾ کاتیک پهلامار ده دهن، به
 شیوه یه کی زور دل رهق و درندانه پهلامار ده دهن دهست دهو هشین... **فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا** ﴿١٣١﴾ کهواته له
 خوا بترسن و فرمانبه ردارم بن... **وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ** ﴿١٣٢﴾ له و زاته بترسن که خو تان ده زانن
 چی پییبه خشیوون... **أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ** ﴿١٣٣﴾ مالاتی زور و نهوه ی زوری پییبه خشیوون... **وَجَنَدٍ**
وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ ههروه ها باخچه و باخات و کانی و سهرچاوه ی زور... **إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ**

۱۳۵ به راستی من ده ترسم له رۆژیکى زۆر سهختدا به لایه کی گه وره یه خهتان پى بگریت... **قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا**
أَوَعِظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ۱۳۶ سته مکاران وتیان: چوونیه که به لای ئیمه وه ئامۆزگاری کردیت
 یانه تکر دیت؟! **إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ** ۱۳۷ ئهم بیر و باوه رهی ئیمه هه مانه رهوشتی پیشینانمانه و هیچی
 تر. **وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ** ۱۳۸ ئیمه برهوا ناکهین که وهک تو ده لیت له سزادرهوان و ئازادرهوان بین. **فَكَذَّبُوهُ**
فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۱۳۹ ئهوان برهوان پینه کرد، ئیمهش له ناومان
 بردن، به راستی له به سه رهاتیاندا به لگه و نیشانه و عیبهت ههیه، هه چهنده زۆر بهشیان باوه ردار نه بوون. **وَإِنَّ**
رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۱۴۰ به راستی پهروه ردگاری تو (ئهی محمد ﷺ، ئهی ئیانداری) بالا دهسته (به سه ر
 بی باوه راندا) و به سۆزو میه ربانه (به ئیانداران). **كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ** ۱۴۱ قهومی (ثمود) یش برهوان به
 پیغه مبه رانیان نه کرد. **إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ** ۱۴۲ کاتیک صالحی برهوان پى وتن: باشه ئه وه ئیوه
 له خوا ناترسن، پارێزکار نابن؟ **إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ** ۱۴۳ به راستی دلیابن که من فرستاده یه کی ئه مین و
 دلسۆزم بو تان.... **فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا** ۱۴۴ که وابوو له خوا بترسن و فه رمان به رداری من بکه ن. **وَمَا**
أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرْتُ إِيَّاهُ عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۱۴۵ من داوی هیچ جو ره پاداشتی که تان لی
 ناکه م له سه ری، من ته نها پاداشتی خو م له پهروه ردگاری جیهانه کان ده خوازم. **أَتَتْرَكُونَ فِي مَا هُنَّآ ءَامِنِينَ**
 ۱۴۶ ئایا واده زان هه روا ئالیره دا به خو شی و ئاسووده یی ده هیلرینه وه (ژیانتان کو تایی نایهت)؟. **فِي جَنَّتٍ**
وَعُيُونٍ ۱۴۷ له ناو باخ و باخات و کانیای سازگارد؟! **وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ** ۱۴۸ له ناو بیستان و
 دارخورمادا که خورمای نه رم و ناسک و به تام ده گریت؟! **وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَارِهِينَ** ۱۴۹
 ههروه ها بو تان ده لویت مآلو شوینی خو ش له چیاکان داب تاشن و به جوانی دروستی بکه ن و به خو شی تیایدا
 که شخه بکه ن؟! **فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا** ۱۵۰ له خوا بترسن و فه رمان به رداری من بکه ن. **وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ**
الْمُسْرِفِينَ ۱۵۱ به فه رمانی موسریف وه سنوور ده ره چووه کان هه لئس و کهوت مه که ن... **الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي**

الْأَرْضَ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ ئەوانەى كه تۆوى فەسادو تاوان لە زەويدا دەچينن و ھەرگيز چاكسازى ناكەن.

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمَسْحَرِينَ ﴿١٥٣﴾ خوانەناسان وتیان: وادیارە تۆ بەپراستی لەوانەى كه فیل و جادووت لیکراوە!! **مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بَيَّاتٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ** ﴿١٥٤﴾ تۆ جگە لەوێى كه ھەر بەشەریكى ھەك ئیمە، ھیچی تر نیت، بەلگەىەكەمان نیشان بەدە ئەگەر لە راستگويانیت؟! **قَالَ هَذِهِ نَاقَةُ لَهَا شَرِبٌ وَلَكُمْ شَرِبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ** ﴿١٥٥﴾ جا خواى بە توانا حوشتریكى بۆ بەدەینان، تا دەمكوتیان بكات و بیانویان بپریت، ئینجا — صالح — پیغەمبەر پێى وتن: ئەمە وشتریكەو موعجیزەىەكە دەیت پرۆژیک ئاو تەنھا بۆ ئەم بێت، پرۆژیکیش بۆ ئیوھ دیاریكراو بێت. **وَلَا تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ** ﴿١٥٦﴾ نەكەن دەستدریژی بكەنە سەر و ئازارى بدن، بەھۆى ئەوھە سزایەكى سەخت لە پرۆژیکى سامناكدا یەخەتان نەگريت. **فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا نَدِيمِينَ** ﴿١٥٧﴾ بەلام گويان نەدا بە ئامۆژگاریەكانى صالح، جا سەریان برى و دەستبەجى لە بەیانیدا پەشیان بوونەوھ... **فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ**

﴿١٥٨﴾ ئەوسا بەھۆى ئەوھە خیرا سزای خوایى یەخەى گرتن، بەپراستی ئا لەوھدا بەلگە و نیشانە ھەبە (لەسەر تۆلەى خوای) ھەرچەندە زۆرپەشیان باوەردار نەبوون. **وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ** ﴿١٥٩﴾ سەرنجى ئایەتى ٩ بەدە. **كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ** ﴿١٦٠﴾ قەومى لوطیش برۆیان بە پیغەمبەران نەکرد... **إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ** ﴿١٦١﴾ كاتیک (لوط) ی برايان پێى وتن: باشە ئەوھ ئیوھ لە خوا ناترسن. **إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ** ﴿١٦٢﴾ ئایەتەكانى (١٦٢)، (١٦٣)، (١٦٤) لە (١٠٧ - ١٠٨ - ١٠٩) دا مانا كراوە. **فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا** ﴿١٦٣﴾ ئایەتەكانى (١٦٢)، (١٦٣)، (١٦٤) لە (١٠٧ - ١٠٨ - ١٠٩) دا مانا كراوە **وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ** ﴿١٦٤﴾ ئایەتەكانى (١٦٢)، (١٦٣)، (١٦٤) لە (١٠٧ - ١٠٨ - ١٠٩) دا مانا كراوە. **أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ** ﴿١٦٥﴾ ئایا لە ناو ئەو ھەموو خەلكەدا ئیوھ بە شوین نێرینەدا دەگەڕین و دەتانەویت ئارەزووى جووت بوون لەگەڵ ئەواندا جیبەجى بكەن؟... **وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ**

مِّنْ أَزْوَاجِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ وازیش دهینن له هاوسهران و هاوچووتانی خوتان که
 پهروهردگارتان بوی دروست کردوون، بهلکو ئیوه هر قهومیکی ناله بارو بهدره وشت و نارپه سن. **قَالُوا لَیْن**
لَّمْ تَنْتَه یَلُوطَ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِیْنَ ﴿١٦٧﴾ تاوانباران وتیان: ئه ی لوط، ئه گهر کول نه دهیت له دهر به دهر
 کراوان دهیت. **قَالَ إِنِّی لِعَمَلِکُمْ مِّنَ الْقَالِیْنَ ﴿١٦٨﴾** لوط وتی: به پاستی من بیزارم له کارو کرده و هتان و نه فره تی
 لیده کم و بیده نگ نابم. **رَبِّ نَحْنِی وَأَهْلِی مِمَّا یَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾** ته وسا که ناو می د بوو لیان، نرای کردو وتی:
 پهروهردگارا خوم و مال و خیزانم پرگار بکه لهو کارو کرده وانه ی ته مانه دهی که ن. **فَنَجَّیْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِیْنَ ﴿١٧٠﴾**
 جا ئیمهش نزمان گیرا کرد و خوی و مال و خیزانیان همه ووی پرگار کرد... **إِلَّا عَجُوزًا فِی الْغَبْرِیْنَ ﴿١٧١﴾**
 جگه له پیره ژنیک (که هاوسه ری بوو) له تیا چوه کان بوو (چونکه باوهری به په یامه که ی نه بوو). **ثُمَّ دَمَرْنَا**
الْآخِرِیْنَ ﴿١٧٢﴾ له وودوا ئه وانی ترمان ریشه که ن کرد. **وَأَمْطَرْنَا عَلَیْهِمْ مَّطَرًا فَسَاءً مَّطَرُ الْمُنْذَرِیْنَ ﴿١٧٣﴾**
 به سه ختیش به رد بارانمان کردن، ئای که خراب و سهخت و دژواره بارانی بیدار کراوه کان. **إِنَّ فِیْ ذَٰلِكَ لَآیَةً وَمَا**
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِیْنَ ﴿١٧٤﴾ سهرنجی ئایه تی ۸ - ۹ بده. **وَإِنَّ رَبَّکَ لَهُوَ الْعَزِیْزُ الرَّحِیْمُ ﴿١٧٥﴾** سهرنجی ئایه تی ۸
 - ۹ بده. **كَذَّبَ أَصْحَابُ لُئِکَةِ الْمُرْسَلِیْنَ ﴿١٧٦﴾** خاوه نی باخ و باخاته چرو پره کانیش بهرنامه ی گشت
 پیغه مبه رانیان به درو زانی. **إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعِیْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾** کاتیک شوعه یب پیغه مبه ر پیی وتن: باشه، ئه وه
 ئیوه له خوا ناترسن، پاریزکار نابن؟ **إِنِّی لَکُمْ رَسُولٌ أَمِیْنٌ ﴿١٧٨﴾** سهرنجی ئایه تی ۱۰۷ بده. **فَاتَّقُوا اللَّهَ**
وَأَطِيعُوا ﴿١٧٩﴾ سهرنجی ئایه تی ۱۰۸ بده. **وَمَا أَسْأَلُکُمْ عَلَیْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرِی إِلَّا عَلَی رَبِّ الْعَالَمِیْنَ**
﴿١٨٠﴾ سهرنجی ئایه تی ۱۰۹ بده. **أَوْفُوا الْکَیْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِیْنَ ﴿١٨١﴾** له کیشان و پیواندا وه فادار
 بن و فیل مه که ن و لهو که سانه مه بن که زهره به خه لکی ده گه یه نن و شتیان بی نرخ ده که ن و (هره
 بهرزه و هندی خویانیان ده ویت). **وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِیْمِ ﴿١٨٢﴾** به ته رازوو پیوه ری راست و دروستیش
 کیشانه بکه ن. **وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْیَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِی الْأَرْضِ مُفْسِدِیْنَ ﴿١٨٣﴾** نرخ کیسه لویه ل و

شتومه کی خه لکی مه شکیننو سووکی مه کهن و له زهویدا فه ساد و تاوان ئه نجام مه دهن. **وَأَتَقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ**
وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ١٨٤ هه ره لهو زاته بترسن که ئیوهش و نهوه کانی پیش ئیوهشی دروست کردوه. **قَالُوا إِنَّمَا**
أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ١٨٥ نه فامان وتیان: به راستی تو ئه ی شوعه یب هه ره له جادوو لیکراوانیت. **وَمَا أَنْتَ إِلَّا**
بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَذِبِينَ ١٨٦ تو ته نه ی مرو فیککی وک ئیمهیت و هیچی تر، به راستی واگومان
 ده بهین که له دروژنان بیت!! **فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ** ١٨٧ ده پارچه یه ک
 له ئاسمانه وه به سه رماندا دابارینه ئه گهر تو له ریزی راستگو یاندایت؟! **قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ** ١٨٨
 شوعه یب وتی: من دنیام له وهی که پهروه ردگارم ئاگاداره به وهی که ده یکه ن. **فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ**
الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ١٨٩ سه ره نجام، قهومی ناله بار بر وایان به شوعه یب نه کرد، ئیتر سزای
 هه ورو سیبه ر (که له ژیریدا ئاگر باران کران) دایگرتن، به راستی ئه و سزایه سزای روژیکی گه وروه و سه خت
 بو. **إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ** ١٩٠ سه رنجی ئایه قی ٨ - ٩ بده. **وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ**
الرَّحِيمُ سه رنجی ئایه قی ٨ - ٩ بده. **وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ** ١٩١ به راستی ئه م قورئانه له لایه ن
 پهروه ردگاری جیهانه کانه وه ره وانه کراوه. **نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ** ١٩٢ جو به ئیلی ئه مین (فریشته ی وهی)
 دایه زاندوه. **عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ** ١٩٣ بو سه ر دلی تو ئه ی محمد ﷺ تا پچته ریزی ئه و
 که سانه وه که خه لکی بیدارده که نه وه و له خه وی غه فله ت دایانده چله کینن. **بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ** ١٩٥ به زمانی
 عه ربی روون و ئاشکرا، یاخود به زمانیکی پاراو و شیرین و روون. **وَإِنَّهُ لَفِي زُبْرِ الْأَوَّلِينَ** ١٩٦ بیگومان
 هه والی راستی و دروستی ئه م قورئانه له کتیه پیشووه کاندایا سکراره. **أَوْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُو**
عُلَمَاؤُا بَنِي إِسْرَءِيلَ ١٩٧ ئایا له ودها به لکه و نیشانه نه بوو بو ئه و خه لکه که زاناکانی نه وه ی ئیسراییل
 ده رباره ی پیغه مبه ر و قورئان، گه لی شت ده زانن. **وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ** ١٩٨ خو ئه گهر قورئانمان
 دابه زاندایه بو سه ر که سانیکی تر جگه له عه ره به کان... **فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُّؤْمِنِينَ** ١٩٩ بیشخویندایه

به سهریاندا هەر باوهریان پێ نه ده کرد... **كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ** ﴿٢٠﴾ هەر ئابهو شیوهیه،
 بهردهوام کارکردی قورئان له دلی تاوانباراندا جیگیر ده کهین... **لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ** ﴿٢١﴾
 که هەر باوهریان پێی نایت ههتا سزایهکی به ئیش و ئازار ده بین... **فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ** ﴿٢٢﴾ که
 کو توپر یه خهیا ن ده گریت و ئهوان ههست به نزیک بوونهوهی ناکهن. **فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ** ﴿٢٣﴾ ئه
 کاته هاوار ده کهن و) ده لێن: ئایا ئیتر مۆلهتمان ده دریت، ئایا ئیتر جاریکی تر فرسهتمان ده دریتی؟! **أَفِعَذَابِنَا**
يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٤﴾ ئایا ئهوانه په له یانه زوو سزای ئیمه یه خهیا ن بگریت؟! **أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ** ﴿٢٥﴾ باشه
 ئایا ئه گهر ساله ها مۆلهتیا ن بدهین و ژیا نی دنیا به خوشی ببه نه سهر، باوهر ده بین؟! **ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا**
يُوعَدُونَ ﴿٢٦﴾ پاشان ئه گهر ئه وه هه ره شه و سزایه ی که له وان کراوه هاته دی و پێش هات، ده توان چي
 بکه ن؟! **مَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَعُونَ** ﴿٢٧﴾ ئه وسا ئیتر ئه و رابواردنه ی دنیا یان هیچ فریا یان ناکه ویت و بی
 سوود ده ییت. **وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ** ﴿٢٨﴾ ئیمه هەر شارو شارو چکه یه کمان کول کردییت
 به بی فرستاده و بیدار خه ره وه نه بووه.. **ذِكْرِي وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ** ﴿٢٩﴾ تا دا چله کین و بیر بکه نه وه، بیگومان
 هه رگیز ئیمه سته مکار نه بووین و نایین. **وَمَا تَنْزَلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ** ﴿٣٠﴾ دلیا بن که ئایه ته کانی ئه م قورئانه
 وه نه ییت له ریکه ی شه ی تانه کانه وه ره وانه کراییت. **وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ** ﴿٣١﴾ شتی وا به وان نا کریت
 و هه رگیز ناتوان به کاری وا ههستن. **إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمْعَزُولُونَ** ﴿٣٢﴾ بیگومان ئه و شه ی تانه له بیستنی
 وهی و فه رمانه کانی خوا که راده گه یه نریت به فریشته کان دوور و بهر که نارن. **فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ**
فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذِّبِينَ ﴿٣٣﴾ که واته ئه ی ئیانداران، له گه ل خوا دا هانا و هاوار بو به ناو خوا یه کی تر مه به،
 چونکه به هو ی ئه وه وه تۆش له سزا دراوان ده ییت. **وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ** ﴿٣٤﴾ ئه ی محمد (ﷺ) سه ره تا
 عه شره ت و تایه فه و کهس و کاری نزیکت بیدار بکه ره وه و بترسینه. **وَأَخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ**
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ بالی به زه یی و میهره بانی خو ت نه وی بکه بو ئه و ئیانداران ه ی که شو ییت که وتوون. **فَإِنْ عَصَاكَ**

فَقُلْ إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾ ئەگەر خوانه‌ناسان یاخی بوون و سهریچیان کرد، ئەوه پێیان بڵی: که به‌راستی من به‌ریم له هه‌موو ئەو کارو کرده‌وانه‌ی که ده‌یکهن. **وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ** ﴿٢١٧﴾ محمد (ﷺ) پشت به خوای بالا ده‌ست ومیهره‌بانت به‌سته. **الَّذِي يَرِنَاكَ حِينَ تَقُومُ** ﴿٢١٨﴾ ئەو زاته‌ی که ده‌بینیت کاتیک هه‌لده‌ستیت له شه‌وگادا ده‌یه‌رستیت. **وَتَقَلُّبِكَ فِي السَّجْدِ** ﴿٢١٩﴾ ئەو زاته‌ی تو ده‌بینیت که چون له ریزی سوژده‌به‌راندا هه‌لس و کهوت ده‌کیت. **إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ** ﴿٢٢٠﴾ به‌راستی ئەو خواجه زاتیکی بیسه‌رو زانیه (به‌گوفتارو نیه‌تتان). **هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ الشَّيَاطِينُ** ﴿٢٢١﴾ ئایا پێتان بڵیم که شه‌یتانه‌کان داده‌به‌زنه سهر کن؟ **تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ** ﴿٢٢٢﴾ داده‌به‌زنه سهر هه‌موو که‌سیکی بوختانچی و تاوانبار و گونا‌ه‌کار. **يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَاذِبُونَ** ﴿٢٢٣﴾ شه‌یتانه‌کان گوێ هه‌لده‌خن بۆ هه‌والی ئاسمان و زۆربه‌شیان درۆزن. **وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ** ﴿٢٢٤﴾ سه‌رگه‌ردان و سه‌رلێشی‌واوه‌کانیش شوینی شاعیران ده‌که‌ون. **أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ** ﴿٢٢٥﴾ بالی به‌زه‌یی و میهره‌بانی خۆت نه‌وی بکه بۆ ئەو ئیانداران‌ه‌ی که شوینت که‌وتوون. **وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ** ﴿٢٢٦﴾ به‌راستی ئەوانه شتیک ده‌لێن و به‌کرده‌وه نایکه‌ن (کردارو گوفتاریان دووره له یه‌که‌وه). **إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا** ﴿٢٢٧﴾ **وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ** ﴿٢٢٨﴾ جگه له‌وانه‌یان که باوه‌ریان هیناوه و کرده‌وه چاکه‌کانیان ئەنجامداوه و یادی خویان زۆر کردووه، (به‌و تواناییه‌ی که هه‌یانه) پشتیوانیان کردووه له‌و ئیانداران‌ه‌ی که سته‌میان لێکراوه، سه‌رئه‌نجام ئەوانه‌ی سته‌میان کردووه ده‌زان که به‌چون تیکشکاو‌یه‌ک ده‌گه‌رینه‌وه بۆ لای خواو چون ژیره‌و ژوور ده‌بن و تیا‌ده‌چن.